

آیین‌نامه جشنواره بین‌المللی فارابی

- با استعانت از خداوند منان و به استناد بند ۴ اصل ۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی مبنی بر «تقویت روح بررسی و تتبع و ابتکار در تمام زمینه‌های علمی، فرهنگی و اسلامی از طریق تأسیس مراکز تحقیق و تشویق محققان» و با عنایت به جایگاه ترسیم شده برای ایران در سند چشم‌انداز، به مثابه قدرت اول منطقه‌ای در حوزه‌های اقتصادی، علمی و فناوری که اقتضای توجه به اصول زیر را دارد:
- نوسازی فرآیند پژوهش و آموزش علوم انسانی و مطالعات اجتماعی و فرهنگی برای ایجاد توانایی نظریه‌پردازی در حوزه اجتماعی در سطح جهانی؛
 - توسعه کیفی و حرفه‌ای شدن پژوهش در علوم انسانی و نیز علوم میان‌رشته‌ای مرتبط با علوم انسانی؛
 - حمایت از انجام مطالعات بنیادی و کاربردی در عرصه فرهنگ‌سازی، پژوهشی و آموزشی؛
 - حمایت از پژوهش‌های علمی و میان‌رشته‌ای در زمینه ایران‌شناسی؛
 - شناسایی، تکریم و معرفی مفاخر و آفرینش‌های اسلامی، فرهنگی و ادبی کشور؛
 - فراهم‌سازی شرایط لازم برای تبادل آرای متفکران، دانشمندان، هنرمندان و نهادهای علمی و فرهنگی جهان اسلام؛
 - اهتمام به معرفی جلوه‌های فرهنگی، هنری و ادبی ایران در جهان؛
 - فراهم‌سازی زمینه آشنایی محققان ایرانی با دستاوردهای جدید فرهنگی در جهان جشنواره فارابی همه ساله زیر نظر وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و با همکاری دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و حوزه علمیه و سایر مراکز علمی و حمایت

دستگاه‌ها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی برگزار خواهد شد. آیین‌نامه برگزاری جشنواره به شرح زیر است:

ماده ۱- جشنواره بین‌المللی فارابی - که از این پس در آیین‌نامه «جشنواره» خوانده می‌شود - همه ساله از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برگزار می‌شود.

تبصره ۱- دبیرخانه دائمی جشنواره در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد که فعلاً در پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مستقر است.

ماده ۲- اهداف برگزاری جشنواره عبارت است از:

- شناسایی و معرفی استعداد‌های برتر در حوزه علوم انسانی - اسلامی؛
- معرفی و ارایه آثار و نظریه‌های برتر و روش‌ها و طرح‌های جدید در حوزه علوم انسانی - اسلامی در میان اندیشمندان ایرانی و غیرایرانی و مجامع علمی داخلی و خارجی؛
- تشویق جهت تولید، تقویت، توسعه و بومی‌سازی علوم انسانی در ایران و جهان اسلام؛

- تمهید شرایط مساعد فرهنگی برای توسعه و تعمیق علوم انسانی - اسلامی در کشور جهت ترغیب، تشویق و هدایت استعداد‌های جوان به تحصیل و تحقیق در این حوزه؛

- کمک به تبیین اهمیت، کارکرد و نقش خطیر و مؤثر علوم انسانی در فرایند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های محلی و ملی در زمینه‌های مختلف؛
- کمک به کاربردی کردن علوم انسانی از طریق شناسایی مسأله‌ها و نیازهای جامعه ایران و جهان اسلام؛

- ترغیب پژوهشگران برای شناسایی، تصحیح و تحقیق انتقادی در متون و میراث علمی و فرهنگی ایرانی - اسلامی؛

- آشناسازی و عمق‌بخشی به آگاهی جامعه ایران و جهان اسلام، مخصوصاً

جوانان با دستاوردها و کاربردهای علوم انسانی در حوزه‌های تولید علم، تمدن‌سازی و مدیریت جامعه.

ماده ۳- جشنواره دارای بخش‌های مختلف در سطح ملی و بین‌المللی است که معطوف به معرفی پژوهش‌های نوآورانه و طرح‌های بنیادی و کاربردی استادان، پژوهشگران و نهادها و سازمان‌های فعال در رشته‌های علوم انسانی و معارف اسلامی بوده و با ضوابط داوری و دستورالعمل اجرایی مورد تأیید شورای علمی جشنواره برگزار می‌شود.

ماده ۴- ارکان برگزاری جشنواره و وظایف آنها به شرح زیر است:

۴-۱- رییس؛

۴-۲- شورای سیاست‌گذاری؛

۴-۳- دبیر و دبیرخانه؛

۴-۴- شورای علمی.

ماده ۵- رییس و عالی‌ترین مقام جشنواره، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری است.

تبصره ۱- احکام دبیر، رییس دبیرخانه و دبیر و اعضای شورای علمی جشنواره توسط وزیر علوم، تحقیقات و فناوری امضا می‌شود.

ماده ۶- شورای سیاست‌گذاری بالاترین رکن سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری در برنامه‌های کلان جشنواره است، اعضای این شورا عبارتند از:

۱- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری (به‌عنوان رییس شورا)؛

۲- معاون فرهنگی و اجتماعی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری (به‌عنوان نایب رییس)؛

۳- معاون پژوهشی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛

۴- معاون فرهنگی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور؛

۵- یکی از معاونین وزیر ارشاد به انتخاب وزیر؛

۶- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی؛

۷- رییس فرهنگستان علوم؛

- ۸- رییس فرهنگستان زبان و ادب فارسی؛
 - ۹- رییس فرهنگستان هنر؛
 - ۱۰- رییس پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم؛
 - ۱۱- رییس پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛
 - ۱۲- رییس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی؛
 - ۱۳- رییس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛
 - ۱۴- رییس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی؛
 - ۱۵- رییس مؤسسه حکمت و فلسفه؛
 - ۱۶- رییس جهاد دانشگاهی؛
 - ۱۷- رییس سازمان صدا و سیما؛
 - ۱۸- رییس بنیاد ایران شناسی؛
 - ۱۹- معاون پژوهشی حوزه علمیه قم؛
 - ۲۰- دبیر کل کمیسیون ملی یا دفتر منطقه یونسکو؛
 - ۲۱- دبیر کل کمیسیون ملی یا دفتر منطقه‌ای آی‌سسکو؛
 - ۲۲- دبیر جشنواره بین‌المللی خوارزمی؛
 - ۲۳- معاون فرهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور؛
 - ۲۴- سه تا پنج تن از استادان برجسته و صاحب نام در حوزه علوم انسانی و اجتماعی به پیشنهاد وزیر علوم و تأیید شورای انقلاب فرهنگی.
- تبصره ۱-** تصمیمات شورای سیاست‌گذاری با رأی اکثریت نسبی اعضای حاضر رسمیت می‌یابد.
- تبصره ۲-** در صورتی که دبیر جشنواره از میان افراد فوق‌الذکر نباشد او نیز به عضویت شورای سیاست‌گذاری منصوب می‌شود.
- تبصره ۳-** ضوابط مربوط به نوع عضویت در شورا، نحوه تشکیل و اداره جلسات، در آیین‌نامه داخلی شورا تعریف و به تصویب خواهد رسید.

ماده ۷- وظایف و اختیارات شورای سیاست‌گذاری عبارت است از:

۱- تصویب نهایی برنامه‌های سالانه جشنواره؛

۲- تعیین نوع و میزان جوایز؛

۳- تعیین گروه‌بندی‌های علمی جشنواره؛

۴- تعیین رؤسای گروه‌های علمی جشنواره.

ماده ۸- دبیر جشنواره با حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛ در هر دوره به این

سمت منصوب می‌شود و مدیریت کلیه امور اجرایی جشنواره را عهده‌دار می‌باشد.

تبصره ۱- رییس دبیرخانه و دبیر شورای علمی جشنواره به پیشنهاد دبیر

جشنواره و با حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری تعیین می‌شوند.

تبصره ۲- اعضای کمیته‌های علمی هر گروه، در هر دوره با معرفی دبیرخانه

جشنواره با مشورت رییس گروه و حکم دبیر جشنواره تعیین می‌شوند.

تبصره ۳- مدیر اجرایی جشنواره با معرفی رییس دبیرخانه و حکم دبیر

جشنواره تعیین می‌شود.

ماده ۹- شورای علمی جشنواره، بالاترین مرجع علمی جشنواره است که

اعضای آن با معرفی دبیرخانه جشنواره و حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

انتخاب می‌شوند؛ اعضای این شورا عبارتند از:

۱- دبیر جشنواره؛

۲- رییس دبیرخانه جشنواره؛

۳- دبیر شورای علمی جشنواره؛

۴- رؤسای گروه‌های علمی جشنواره؛

۵- سه تا پنج نفر از استادان برگزیده علوم انسانی داخل و یا خارج کشور.

تبصره ۱- اعضای شورای برای یک دوره انتخاب می‌شوند و انتصاب آنها برای

دوره‌های بعدی بلامانع است.

ماده ۱۰- وظایف و اختیارات شورای علمی عبارت است از:

۱- تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به برنامه‌های مختلف جشنواره؛

۲- تصویب آیین‌نامه‌های داوری جشنواره؛

۳- تأیید فرایند داوری؛

۴- تعیین برگزیدگان نهایی جشنواره.

ماده ۱۱- گروه‌های علوم انسانی جشنواره به شرح زیر می‌باشند که متناسب با

آثار ارسالی در دبیرخانه فعال می‌شوند:

۱- زبان و ادبیات؛

۲- تاریخ، جغرافیا و باستان‌شناسی؛

۳- علوم اجتماعی و علوم ارتباطات؛

۴- علوم سیاسی، روابط بین‌الملل و مطالعات منطقه‌ای؛

۵- علوم اقتصادی، مدیریت و حسابداری؛

۶- حقوق؛

۷- علوم تربیتی، روان‌شناسی و رفتاری؛

۸- فلسفه، کلام، اخلاق، ادیان و عرفان؛

۹- فقه، اصول، علوم قرآنی و حدیث؛

۱۰- مطالعات هنر و زیبایی‌شناسی؛

۱۱- فناوری اطلاعات، اطلاع‌رسانی و کتاب‌داری.

تبصره ۱- در هر دوره با تصویب شورای سیاست‌گذاری امکان کم یا زیاد

شدن گروه‌های علمی وجود دارد.

ماده ۱۲- هر گروه دارای یک کمیته علمی با ۵ یا ۷ نفر عضو است که از

میان استادان و محققان برجسته به پیشنهاد دبیرخانه و با مشورت رییس گروه و

با حکم دبیر جشنواره منصوب می‌شوند. وظایف گروه‌های علمی عبارتست از:

۱- پالایش اولیه آثار واصله به گروه؛

۲- بررسی و نهایی‌سازی کاربرگ‌های ویژه ارزیابی؛

۳- مشارکت و نظارت بر فرآیند ارزیابی آثار گروه؛

- ۴- معرفی اسامی محققان داخلی و خارجی مرتبط با حوزه گروه جهت دریافت آثار ایشان؛
- ۵- معرفی آثار برگزیده گروه جهت طرح در شورای علمی جشنواره.
- تبصره ۱-** فرآیند داوری، ضوابط داخلی و نحوه فعالیت گروه‌ها توسط آیین‌نامه‌های مستقل تعریف و به تصویب خواهد رسید.
- تبصره ۲-** هر گروه می‌تواند اعضای موعده یا وابسته داشته باشد.
- ماده ۱۳-** هر گروه حداکثر سه اثر در بخش اصلی و یک اثر در بخش جوان به‌عنوان برگزیده معرفی خواهد کرد.
- تبصره ۱-** برگزیدگان خارجی جزو سهمیه گروه محسوب نمی‌شوند.
- تبصره ۲-** در صورت عدم کسب نصاب لازم، هر گروه می‌تواند کمتر از تعداد پیش‌بینی، اثر معرفی کند یا اصلاً برگزیده‌ای نداشته باشد.
- تبصره ۳-** در صورت موضوعیت تبصره ۲ هر گروه می‌تواند به جای آثار برگزیده، آثار شایسته تقدیر را معرفی کند. آثار شایسته تقدیر، جایزه نقدی را دریافت نمی‌کنند اما از سایر امتیازات برخوردارند.
- ماده ۱۴-** موضوع جشنواره، تحقیقات حوزه علوم انسانی و اسلامی است که ممکن است به‌صورت منتشر نشده، پایان‌نامه یا هر قالب دیگری ارایه شود.
- تبصره ۱-** شاخص سنجش آثار، اطلاق «تحقیق علمی» است که مهمترین ویژگی آن نوآوری یا ارایه نظریه است.
- تبصره ۲-** آثار شرکت‌کنندگان خارجی صرفاً در حوزه‌های اسلام و ایران پذیرفته می‌شود.
- ماده ۱۵-** سایر بخش‌های جشنواره که متناسب با شرایط، امکان فعال‌سازی آنها و ارایه جوایز به برگزیدگان وجود دارد، عبارتند از:
- انتخاب برگزیدگان در حوزه تصحیح انتقادی آثار ماندگار تاریخی، ادبی، فلسفی و ...؛

- انتخاب نظریه پرداز برجسته با معرفی هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه پردازی؛
 - انتخاب ترجمه یا مترجم برتر و تأثیرگذار در حوزه اهداف جشنواره؛
 - انتخاب پژوهشگر پیش کسوت علوم انسانی؛
 - انتخاب شخصیت‌های پیشرو در حوزه علوم انسانی که اگرچه مرحوم شده‌اند اما همچنان آثار و فعالیت‌های ایشان قابل توجه است؛
 - انتخاب مفاخر پروژه برجسته؛
 - انتخاب مدیر پژوهش برتر؛
 - انتخاب مراکز تحقیقاتی فعال و تأثیرگذار در حوزه اهداف جشنواره؛
 - انتخاب فصل‌نامه علمی پژوهشی برتر.
- تبصره ۱-** کلیه آیین‌نامه‌های مربوط به این ماده بصورت جداگانه تهیه و توسط شورای علمی جشنواره تصویب خواهد شد.
- ماده ۱۶-** جشنواره در دو بخش «اصلی» و «جوان» برگزار می‌گردد، بخش جوان جشنواره، پژوهشگران کمتر از ۳۵ سال سن را شامل می‌شود.
- ماده ۱۷-** کسب رتبه در هر یک از برنامه‌های جشنواره موجب برخورداری از کلیه امتیازات موجود در آیین‌نامه‌ها و مصوبات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ویژه جشنواره‌های بین‌المللی خواهد بود.
- تبصره ۱-** با تصویب این آیین‌نامه، شورای معاونان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا معاون مربوط طی بخشنامه‌ای ترتیبات اعطای امتیازات مذکور در مصوبات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای کسب کنندگان رتبه در جشنواره را فراهم خواهد ساخت.
- تبصره ۲-** علاوه بر امتیازات مندرج در این ماده، جوایز مالی نیز برای مراکز پژوهشی و پژوهشگرانی که موفق به کسب رتبه و امتیاز شده‌اند در نظر گرفته می‌شود که میزان آن هر سال به تصویب شورای سیاست‌گذاری خواهد رسید.
- به نفرات اول تا سوم هر گروه از جشنواره به ترتیب درجه پژوهشگر ممتاز،

پژوهشگر برجسته و پژوهشگر نمونه اعطا می‌شود.

ماده ۱۸- جوایز و لوح‌های تقدیر از برگزیدگان جشنواره توسط ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران امضا و اعطا می‌شود.

تبصره ۱- لوح تقدیر سایر سازمان‌ها که به این مناسبت اعطا می‌شود باید به امضای دبیر جشنواره یا یکی از مقامات مسؤول آن نیز برسد.

ماده ۱۹- در نخستین دوره جشنواره محدودیت زمانی برای ارسال آثار سال‌های قبل وجود ندارد.

تبصره ۱- تا سه دوره بعد، فقط آثاری می‌توانند شرکت کنند که حداکثر تا ده سال قبل از جشنواره تحقیق و عرضه شده باشند.

تبصره ۲- افرادی که در یکی از شوراهای گروه‌های جشنواره بین‌المللی فارابی عضویت داشته باشند یا به‌عنوان دبیر، رئیس دبیرخانه و دبیر شورای علمی در یکی از دوره‌های جشنواره انجام وظیفه کرده‌اند، می‌توانند در یکی از دوره‌های بعد شرکت کنند.

تبصره ۳- هیچ پژوهشگری نمی‌تواند برای دو سال پیاپی برگزیده شود ولی انتخاب پژوهشگر به‌صورت متناوب ایراد ندارد.

تبصره ۴- مشارکت مجدد آثاری که در دوره قبل شرکت کرده و پذیرفته نشده‌اند، بلامانع است.

ماده ۲۰- چنانچه در آینده، تدوین دستورالعمل، آیین‌نامه و مقررات جدیدی ضرورت یابد، این امر با پیشنهاد دبیرخانه به شورای سیاست‌گذاری یا شورای علمی انجام خواهد شد.

ماده ۲۱- این آیین‌نامه در ۲۱ ماده و ۲۵ تبصره در تاریخ ۱۳۸۶/۱۰/۲۳ به تصویب نهایی شورای سیاست‌گذاری جشنواره بین‌المللی فارابی رسید.^۱

۱- رئیس شورای سیاست‌گذاری جشنواره بین‌المللی فارابی برابر ماده ۶ وزیر علوم، تحقیقات و فناوری است.